

3. EUROPSKI EKUMENSKI SKUP
Sibinj (Sibiu), Rumunjska
4.-9. rujna 2007.

Dokument/Document/Documento

165-07

PORUKA TREĆEG EUROPSKOG EKUMENSKOG SKUPA

Subota, 8. rujna 2007.

SVJETLO KRISTOVO SVE PROSVJETLJUJE!

Mi, kršćanski hodočasnici iz cijele Europe i izvan nje, svjedočimo preobražajnu snagu toga Svjetla, koje je jače od tame, i naviještamo ga kao sveobuhvatnu nadu za naše Crkve, za cijelu Europu i cijeli svijet.

U ime Trojedinoga Boga, Oca, Sina i Duha Svetoga, okupili smo se u gradu Sibinju u Rumunjskoj (4.-9. rujna 2007.). Ovaj treći europski ekumenski skup bio je obilježen bogatstvom pravoslavne duhovnosti i predaje. Posvjećujemo si i obnavljamo ozbiljne zadaće, koje smo prihvatili već u Baselu i Grazu, i žalimo što neke od njih dosad nismo uspjeli ispuniti. Naše pouzdanje u preobražajnu energiju Svjetla Kristovoga ipak je jače od tamnog svijeta rezignacije, fatalizma, straha i ravnodušnosti.

Naš Treći europski ekumenski skup započeo je 2006. godine u Rimu i nastavio se 2007. u Wittenbergu. Ovo ekumensko hodočašće obuhvatilo je mnoge regionalne susrete kao i one pravoslavnih Crkava na Rhodosu (Grčka) i mladih u St. Maurice (Švicarska)*. Pozdravljamo radosno obvezivanje mladih i doprinos koji su dali Skupu. Potaknut i poduprt *Ekumenskom poveljom (Charta Oecumenica)* naš je Skup nastavio rad prethodnih skupova i bio je prigoda za razmjenu darova i uzajamno obogaćenje.

Mi nismo sami na ovom hodočašću. Krist je s nama i nalazi se u oblaku svjedoka (Heb 12, 1), prate nas mučenici našega vremena: svjedočanstvo njihova života i smrti nadahnjuje nas kao pojedince i kao zajednicu. Skupa s njima obvezujemo se dati da svjetlo preobraženoga Krista sja po našem vlastitom svjedočanstvu, duboko ukorijenjenom u molitvi i ljubavi. To je naš skromni odgovor na žrtvu njihova života.

Svjetlo Kristovo u Crkvi

Svjetlo Kristovo vodi nas k tome da živimo za druge i u zajedništvu jedni s drugima. Naše svjedočanstvo nade i jedinstva za Europu i svijet može biti vjerodostojno jedino, ako nastavimo svoj hod na putu k vidljivome jedinstvu. Jedinstvo nije ujednačenje. Od velike je vrijednosti,

iznova iskusiti onu *koinoniu* i razmijeniti one duhovne darove, koji su otpočetak poticali ekumensko gibanje.

U Sibiru smo ponovno iskusili bolnu ranu odijeljenosti među našim Crkvama. To se odnosi na naše shvaćanje Crkve i njenog jedinstva. Različiti povijesni i kulturološki razvoji u istočnom i zapadnom kršćanstvu pridonijeli su tim razlikama; da bismo ih razumjeli, potrebna je naša osobita pažnja i trajni dijalog.

Uvjereni smo, da se cijela kršćanska obitelj mora baviti pitanjima nauka i nastojati postići obuhvatno suglasje o moralnim vrednotama, utemeljenim na evanđelju, kao i vjerodostojan kršćanski stil života, koji radosno svjedoči Svjetlo Kristovo u našem suvremenom sekularnom svijetu izazova u privatnom i u javnom životu.

Naša kršćanska duhovnost je dragocjena riznica blaga: ako je otvorimo, otkriti ćemo mnoštvo bogatstava i otvoriti ćemo svoja srca za ljepotu Isusova Lica i snagu molitve. Samo ako se približimo Gospodinu našem Isusu Kristu možemo se približiti i jedni drugima i iskusiti istinsku *koinoniu*. Ne možemo ništa drugo činiti, doli dijeliti sva ta bogatstva sa svim muškarcima i ženama, koji su na ovome Kontinentu u potrazi za svjetlom. Duhovni ljudi započinju vlastitim obraćenjem, koje vodi mijenjanju svijeta. Naše svjedočanstvo o Svjetlu Kristovom iskreno je obvezivanje da ćemo slušati naše povijesti o životu i o nadi, koje su utjecale na nas u nasljedovanju Krista, da ćemo po njima živjeti i dijeliti ih jedni s drugima.

Prva preporuka: Preporučujemo obnovu vlastitog poslanja, kao pojedinačnih vjernika i kao Crkava, da bismo naviještali Krista, Svjetlo i Spasitelja svijeta.

Druga preporuka: Preporučujemo nastavak rasprave o uzajamnom priznavanju krštenja, uzimajući u obzir važna postignuća, koja na tu temu već postoje u mnogim zemljama, i svjesni da je to pitanje usko povezano sa razumijevanjem euharistije, službe i ekleziologije općenito.

Treća preporuka: Preporučujemo iznalaženje putova i iskustava koja nas vode jedne k drugima: molitvu jednih za druge i za jedinstvo, ekumenska hodočašća, teološko obrazovanje i zajednički studij, socijalne i diakonijalne inicijative, kulturalne projekte kao i potporu društvenom životu na temelju kršćanskih vrednota.

Četvrta preporuka: Preporučujemo puno sudjelovanje cijeloga naroda Božjega u životu naših Crkava i na ovom Skupu pažnju posvećujemo osobito potrebi mladih, starijih ljudi, etničkih manjina i hendikepiranih osoba.

Svjetlo Kristovo za Europu

Mi vjerujemo, da je svaki čovjek stvoren na sliku Božju i da bi bio Bogu nalik (Post 1, 27) te da zavrjeđuje jednaku mjeru pažnje i ljubavi unatoč svim razlikama u pogledu vjere, kulture, dobi, spola i podrijetla¹. Spoznavajući da naši zajednički korijeni sežu puno dublje nego li naše podjele i nastojeći oko obnove i jedinstva i uloge Crkava u europskom društvu danas, usmjerili smo se i na naš susret s ljudima drugih religija. Naočigled našeg osobitog odnosa spram židovskoga naroda kao naroda Saveza odbacujemo sve oblike antisemitizma u naše vrijeme i

¹ Na ovom je mjestu tijekom čitanja Poruke Skupu usmeno umetnuta rečenica „od začeca do prirodne smrti“, koja je potom bila prevedena: „od rođenja do prirodnog svršetka – od početka života do njegova prirodnog svršetka“. Obje formulacije nisu dio službenog teksta poruke.

promičemo stvaranje Europe kao nenasilnog kontinenta. U našoj je europskoj povijesti bilo vremena teških konflikata, ali i perioda mirnoga suživota između ljudi svih religija. U naše vrijeme dijalog nema alternative – i to ne kao kompromis, nego kao dijalog života, u kojem možemo reći istinu u ljubavi. Svi moramo više naučiti o svim religijama, a preporuke *Ekumenske povelje* bi trebale biti dalje razvijane. Pozivamo svoje su-kršćane i sve koji u Boga vjeruju, da poštuju pravo svih naroda na slobodu vjeroispovijedanja i iskazujemo svoju solidarnost s kršćanskim zajednicama, koje kao religijske manjine žive na Bliskom istoku, u Iraku i drugdje na svijetu i osjećaju se ugroženim u svojoj egzistenciji.

Susrećući Krista u svojim trpećim sestrama i braći (Mt 25, 44-45) i zajedno prosvjetljeni Svjetlom Kristovim, obvezujemo se kao kršćani, sukladno biblijskim opomenama na jedinstvo čovječanstva (Post 1, 26-27), činiti pokoru za grijeh isključivosti, produbljavati svoje razumijevanje s obzirom na to što znači »biti drugačiji«, braniti dostojanstvo i prava svakoga čovjeka, pružati zaštitu potrebitima i predavati dalje Svjetlo Kristovo, koje u Europu donose drugi. Potičemo države u Europi da više neopravdano ne zatvaraju pridošlice, da poduzmu sve napore kako bi useljenišтво bilo pravno regulirano, migranti, izbjeglice i tražitelji azila integrirani, povezanost obitelji poštivana i trgovanje ljudima i iskorištavanje žrtava trgovine ljudima suzbijano. Potičemo Crkve da pojačaju svoje dušobrižništvo među useljenicima koji su ranjivi.

Peta preporuka: Preporučujemo priznavanje naših Crkvi, da kršćanski useljenici nisu samo primatelji vjerske skrbi, nego da mogu imati punu i aktivnu ulogu u životu Crkve i društva, te da poboljšaju svoje dušobrižništvo za migrante, tražitelje azila i izbjeglice i promiču prava etničkih manjina u Europi, osobito Roma.

Mnogi od nas su zahvalni za to, da smo mi u Europi zadnjih desetljeća smjeli doživjeti tako dubokosežne promjene. Europa je veća od Europske Unije. Kao kršćani dijelimo s drugima odgovornost za to, da Europu učinimo kontinentom mira, solidarnosti, učešća i održivosti. Cijenimo zalaganje europskih institucija, među njima Europske unije, Vijeća Europe i OSZE-a, za otvoren, transparentan, i redovit dijalog s Crkvama Europe. Visoki predstavnici europske politike počastili su nas svojom prisutnošću, očitujući time svoje snažno zanimanje za naš rad. Sada smo pozvani da taj dijalog ispunimo duhovnom snagom. Prvotno je Europa bila politička volja poradi osiguranja mira, sada mora postati Europa naroda, što je više od pukog gospodarstvenog prostora.

Šesta preporuka: Preporučujemo daljnji razvoj *Ekumenske povelje* kao poticaja i putokaza na našem ekumenskom putu u Europi.

Svjetlo Kristovo za cijeli svijet

Riječ Božja ne ostavlja na miru nas ni našu europsku kulturu: oni koji žive ne bi trebali živjeti samo za sebe, nego za Njega, koji je za njih umro i uskrsnuo! Kršćani trebaju živjeti bez straha i nezasićne pohlepe, koji čine da postajemo sebični, nemoćni, uskogrudni i zatvoreni. Riječ Božja traži od nas, da ne raspemo vrijednu baštinu onih, koji su se proteklih šezdeset godina zauzimali za mir i jedinstvo u Europi. Mir je veličanstven i vrijedan dar. Cijele zemlje čeznu za mirom; cijeli narodi čekaju na to da budu oslobođeni od nasilja i terora. Naglašeno se obvezujemo na obnovljeno zauzimanje za postizanje toga cilja. Odbacujemo rat kao sredstvo za rješavanje konflikata i promičemo nenasilna sredstva u njihovom nadilaženju te smo zabrinuti naočigled ponovnog vojnog naoružavanja. Nasilje i terorizam u ime religije negacija su religije.

Svjetlo Kristovo obasjava »pravednost« i povezuje je s božanskim milosrđem. Tako rasvijetljena, ne dopušta dvoznačnosti. Posvuda, u cijelom svijetu i u Europi, sadašnji proces radikalne globalizacije tržišta vodi do toga da rascjep ljudskog društva na pobjednike i gubitnike biva još veći, da se vrijednost bezbrojnih ljudi ne cijeni, i da se katastrofalni učinci na okoliš, prije svega na promjenu klime ne mogu povezati sa skrblju za budućnost naše planete.

Sedma preporuka: Potičemo sve europske kršćane da svim snagama podupru milenijske razvojne ciljeve Ujedinjenih naroda kao hitni praktični korak u suzbijanju siromaštva.

Osma preporuka: Preporučujemo da Vijeće europskih biskupskih konferencija (CCEE) i Konferencija europskih Crkava (CEC) zajedno s Crkvama u Europi i s Crkvama drugih kontinenata započnu konzultativni proces, koji će se baviti odgovornošću Europe za ekološku pravednost naočigled klimatskih promjena, za ispravno postavljanje globalizacije, za prava Roma i drugih etničkih manjina.

Prepoznavamo danas, više nego bilo kada ranije, da Afrika kao kontinent, koji je usko povezan s našom vlastitom poviješću i budućnošću, sada živi u takvome siromaštvu, koje nas ne bi smjelo ostaviti ravnodušne i pasivne. Rane Afrike našem su Skupu na srcu.

Deveta preporuka: Preporučujemo podupiranje inicijativa za otpust dugova i promicanje pravednog i solidarnog tržišta.

Iskrenim i objektivnim dijalogom pridonosimo stvaranju i promicanju obnovljene Europe, u kojoj će nepromjenjiva kršćanska načela i moralne vrijednosti, koje potječu neposredno iz evanđelja, služiti kao svjedočanstvo i pratiti naše aktivno zauzimanje u europskom društvu. Naša zadaća je, promicati ova načela i vrijednosti – ne samo u privatnom, nego i u javnom životu. Surađivati ćemo s ljudima drugih religija, koji će dijeliti našu brigu oko stvaranja Europe vrednota i daljnjeg političkog i gospodarstvenog napretka.

Skrbeći za Božje stvorenje molimo se za više obzira i pažnje za njegovu čudesnu mnogostrukost. Protivimo se njegovom besramnom iskorištavanju, jer i ono čeka na otkupljenje (usp. Rim 8, 22-23) i obvezujemo se djelovati u pravcu pomirenja između čovječanstva i prirode.

Deseta preporuka: Preporučujemo, da vrijeme između 1. rujna i 4. listopada bude posvećeno molitvi za zaštitu stvorenja i promicanje održivog stila života, kako bi se zaustavila promjena klime.

* * * * *

Odajemo priznanje svima, koji su pridonijeli ovom putovanju, prvenstveno mladoj *ekumeni*, koja je potakla ovaj skup na odvažan život po evanđelju i molimo zajedno:

Kriste, Svjetlo istinsko, što prosvjetljuje i posvećuje svakog čovjeka u svijet rođenog, rasvijetli nas svjetlom svoje prisutnosti, da u njemu gledamo nedokučivo svjetlo i upravljaj naše korake, da se držimo tvojih zapovijedi. Izbavi nas i uvedi nas u tvoje vječno kraljevstvo. Jer ti si naš Stvoritelj, Skrbnik i Darivatelj svega dobroga. U tebe se uzdamo i tebe častimo sada i u vijeke vjekova. Amen.

* Priložena je poruka iz St. Maurice-a.